

Hyvinkään kaupungin lausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle elintarvikelaiksi ja eräiden lakien muuttamiseksi

Alla ovat vastaukset lausuntopyynnössä esitettyihin kysymyksiin sekä huomioita yksittäisiin lakikohtiin.

Mitä mieltä olet valvontamaksujen kehittämisestä ehdotetulla tavalla?

Vuosivalvontamaksujärjestelmä on kannatettava. Se nostaisi valvontayksiköiden maksutuloja ja näin kattaisi aikaisempaa huomattavasti suuremman osan ympäristöterveydenhuollon kustannuksista. Se myös tehostaisi valvontaa, kun aikaa laskuttamiseen kuluu vähemmän. Valtakunnalliset maksutaulukot edistävät toimijoiden tasapuolista kohtelua.

Valvontamaksujen periminen kalenterivuoden lopussa ei ole käytännön kannalta järkevää. Se aiheuttaa tarpeetonta kiirettä loppuvuoteen, jolloin pitäisi saada koko vuoden kirjanpito valmiiksi. Parempi vaihtoehto olisi periä maksut aikaisemmin vuoden aikana eikä maksuja enää palautettaisi, mikäli valvontakohteen toiminta loppuu.

Elintarvikelain liitteenä olevaa maksutaulukkoa tulisi selkeyttää, jotta kohteelle kuuluva valvontamaksu olisi mahdollisimman yksiselitteinen. Osalle valvontakohteista vuosivalvontamaksuihin siirtyminen tarkoittaa huomattavaa valvontamaksujen korotusta.

Joskus toimijat ilmoittavat toiminnan aloittamisesta vasta, kun viranomainen kehottaa, vaikka toiminta olisi jatkunut jo pitkään. Esityksessä tulisi määritellä, voidaanko maksuja periä takautuvasti. Toiminnan loppuessa vuosivalvontamaksu pitäisi olla mahdollista laskuttaa heti lopettamisilmoituksen saavuttua eikä vasta vuoden lopussa.

Esityksessä ehdotetaan, että toistuvasti oivallinen-arvosanan saavien valvontakohteiden tarkastusmaksua alennetaan joka toinen vuosi. Esitys on epäselvä ja toteutus voi olla monimutkainen. Sinänsä on kannatettavaa, että hyvin veloitteensa hoitavilta toimijoilta peritään pienempiä maksuja.

Terveystarkastuslakiin ehdotettu mahdollisuus periä maksu terveyshaitan poistamisen varmistamiseen liittyvästä tarkastuksesta kiinteistöstä vastaavalta taholta toiminnanharjoittajan sijaan on kannatettava.

Lakiesitykseen tulisi lisätä mahdollisuus periä suuren yleisötilaisuuden järjestäjältä maksu tilaisuuden hygieenisten järjestelyjen ja jätehuollon tarkastamisesta.

Terveystarkastuslain liitteenä olevassa maksutaulukossa tulisi ottaa huomioon toimintatyyppiin lisäksi toiminnan koko ja laajuus. Esimerkiksi kouluja on hyvin eri kokoisia, mutta kaikille on esitetty 500 e vuosimaksua. Tämä on huomattava korotus nykyiseen verrattuna etenkin pienille kouluille.

Mitä mieltä olet mahdollisuudesta ottaa huomioon toimijan luotettavuus, kun elintarvikevalvontaa suunnitellaan ja toteutetaan?

Mahdollisuus ottaa huomioon toimijan luotettavuus on kannatettava uudistus. Myös maakunnan tulisi voida pyytää selvitys, kun se pyytää selvitystä oman valvontansa tueksi. Esityksen mukaan vain Ruokavirasto voisi pyytää selvitystä toimijan luotettavuudesta.

Tehtävä on elintarvikevalvonnalle uusi ja vaatii riittävät resurssit sekä valvontahenkilöstön koulutuksen uuteen tehtävään.

Mitä mieltä olet lihentarkastuksen kehittämisestä ehdotetulla tavalla; mikä on mielestäsi paras viranomaistaho huolehtimaan lihentarkastuksesta teurastamoissa ja leikkaamoissa?

Lihentarkastus teurastamoissa ja leikkaamoissa, joissa ei ole jatkuvasti lihentarkastushenkilökuntaa paikalla (esim. riistankäsittelylaitokset), olisi annettava maakunnan tehtäväksi. Tämä lisäisi valvonnan yhtenäisyyttä.

Sen sijaan nykyjärjestelmän muuttaminen teurastamoiden yhteydessä olevien laitosten osalta ei ole kannatettavaa. Valvontaresurssien kannalta olisi parempi säilyttää näiden laitosten valvonta Ruokavirastolla.

Mitä mieltä olet toisesta EU-jäsenvaltiosta tulevien eläinperäisten elintarvikkeiden ensisaapumisvalvonnan kehittämisestä ehdotetulla tavalla?

Ensisaapumisvalvonnan siirtyminen Ruokavirastolta maakunnalle on kannatettavaa.

Ensisaapumisvalvonta vaatii erityistä asiantuntemusta, joten ensisaapumistoiminnan tulisi nostaa kohteen riskiluokkaa ja valvontamaksua. Ensisaapumistoimijalla tulisi olla velvollisuus ilmoittaa maakunnalle ensisaapumistoiminnan aloittamisesta ja lopettamisesta.

Voimassa olevan elintarvikelain 23 §:n mukainen velvoite ilmoittaa omavalvonnassa todetusta salmonellasta tulisi lisätä esitykseen elintarvikelaiksi.

Mitä mieltä olet hallinnollisten pakkokeinojen kehittämisestä ehdotetulla tavalla?

Pakkokeinojen kehittäminen ehdotetulla tavalla on kannatettavaa. Internetsivuston sulkemismahdollisuus on tarkoituksenmukainen muutos.

Nykyisen lain 63 §:ää vastaava säännös tulisi säilyttää. Viranhaltijan pitäisi voida puuttua vakaviin epäkohtiin muun muassa kieltämällä elintarvikehuoneiston toiminta, ilman että päätäntävalta pitää delegoida erikseen.

Jos oikeusministeriö arvioi rangaistusluontoisen hallinnollisen seuraamusmaksun (hallinnollinen sakko) mahdolliseksi, pitäisikö sellainen ottaa käyttöön elintarvikevalvonnassa?

Hallinnollisen sakon käyttöönotto elintarvikevalvonnassa olisi hyvä uudistus. Näin saataisiin lisää tehokkaita pakkokeinoja käyttöön. Nykyisin käytössä oleva uhkasakko on käytännön valvonnassa osoittautunut hitaaksi ja melko tehottomaksi keinoksi.

Lausunnot muista aiheista

Elintarvikelaki

10 § Elintarviketoiminta rekisteröidyssä elintarvikehuoneistossa

4 mom: "Elintarvikealan toimijan kotimaakunta käsittelee elintarvikehuoneiston rekisteröintiä koskevan ilmoituksen, kun elintarviketoimintaa harjoitetaan: 2) elintarvikehuoneistossa, jossa pelkästään kuljetetaan tai säilytetään elintarvikkeita yhdessä tai useammassa kuljetusajoneuvossa tai kontissa." Nykyisessä laissa muotoilu on parempi (ilmoituksen käsittelee sen kunnan valvontaviranomainen, jonka alueella toiminta aloitetaan tai jonka alueella elintarvikehuoneiston toiminnasta on aikaisemmin ilmoitettu). Toisen maakunnan alueella sijaitsevaa konttia on vaikea valvoa toimijan kotimaakunnasta käsin, jos kyseessä on pysyvä varastokontti eikä liikkuva ajoneuvo.

12 § Tiedottaminen elintarviketoiminnasta liikkuvassa elintarvikehuoneistossa

Tiedottamisvelvollisuus liikkuvasta elintarvikehuoneistosta tulisi säilyttää myös rekisteröityjen liikkuvien huoneistojen osalta, jotta kohteita olisi mahdollista valvoa. Jos tiedotusvelvollisuus poistuu, on tarkastuksen kohdistaminen liikkuvaan huoneistoon sattumanvaraista. Nyt riskiperusteisia tarkastuksia kohdennetaan tiedottamisen perusteella ja välillä tiedottamisen yhteydessä käy ilmi, että liikkuva huoneisto ei ole rekisteröitynyt mihinkään kuntaan.

15 § Omavalvonta

Valvojan asiantuntemus korostuu, kun erillistä kirjallista omavalvontasuunnitelmaa ei enää vaadita. Osassa kohteista toimijan paneutumien riskien hallintaan voi heikentyä, kun kirjallisen omavalvontasuunnitelman vaatimus poistuu.

HYVINKÄÄ

15.8.2018

17 § Toimijan velvollisuus ilmoittaa ruokamyrkytyksestä

Nykyisen lain 24 §:n ja 26 §:n mukainen toimijan tiedonanto- ja auttamisvelvollisuus tulisi säilyttää pelkän ruokamyrkytyksestä ilmoittamisen lisäksi. Kaikki terveysvaaratilanteet eivät liity ruokamyrkytyksiin, vaan ne voivat olla kemiallisia tai muita tilanteita.